

Universiteit
Leiden
The Netherlands

A semiotactic approach to modern Japanese

Verkoren, H.C.

Citation

Verkoren, H. C. (2008, May 27). *A semiotactic approach to modern Japanese*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12866>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12866>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Bijlagen behorende bij:

A Semiotactic Approach to Modern Japanese

Hetty Geerdink-Verkoren

Stellingen

1. De algemene aanname dat Japanse partikels dezelfde functie hebben als voorzetsels in Europese talen klopt slechts ten dele; er zijn ook groepen partikels met een andere functie.
2. De traditionele definities voor transitiviteit gelden niet voor het Japans en kunnen vervangen worden door één simpele regel: het accusatieve partikel *wo* is de enige aanduiding voor de aanwezigheid van een transitieve constructie.
3. Er bestaat geen meewerkend voorwerp in het Japans.
4. Het nominatieve partikel *ga* duidt altijd een onderwerp aan in een Japanse zin; d.w.z. dat wanneer in een zin met één predikaat meer dan één element wordt gemarkeerd door nominatief *ga*, er ook meer dan één onderwerp is.
5. De taal is een communicatiemiddel: wat men wil overbrengen is de betekenis, waarvoor wordt gebruikt de vorm; deze twee begrippen zijn onscheidbaar en zouden dus altijd samen geanalyseerd moeten worden.
6. Er wordt vaak gedacht dat men of een wiskundeknobbel heeft of een talenknobbel, zonder te beseffen dat de eerste van groot belang is voor de laatste.
7. Als men er niet in slaagt om taal wiskundig te ontleden, zullen er nooit goede computer vertaalprogramma's komen.
8. Aangezien het Japans slechts een beperkt aantal lettergrepen kent, is het wonderbaarlijk dat de Japanners al eeuwenlang de slechts uit 17 lettergrepen bestaande *haiku* gedichten kunnen componeren zonder in herhalingen te vervallen.
9. De veelbesproken kloof tussen politici en hun achterban komt deels voort uit het feit dat zij een andere taal lijken te spreken; verplicht veldwerk zou voor politici raadzaam zijn.
10. De introductie van de vrije marktwerking in de Nederlandse Gezondheidszorg is gebaseerd op de foutieve aanname dat een ernstig zieke patiënt een consument is die tijd en energie heeft om te kiezen of, wanneer en waar, hij de dringend nodige medische behandeling gaat "kopen".
11. De afname van de kwaliteit van tv-programma's houdt gelijke tred met de toename in beeldgrootte van de tv's.
12. Het kalligraferen van gedichten op de buitenmuren van Leidse panden zou navolging verdienen op de binnenmuren van huizen, ter vervanging van posters en bloemetjesbehang.

Samenvatting

Het uitgangspunt voor dit onderzoek was de theorie van C.L.Ebeling, zoals door hem beschreven in 'Syntax and Semantics' (1978), 'Een Inleiding tot de Syntaxis' (1994) en 'Semiotaxis, over Theoretische en Nederlandse Syntaxis' (2006). Het doel van het onderzoek was om vast te stellen of de theorie en de methode van semiotactische beschrijvingen van Ebeling konden worden toegepast op het Moderne Japans door wiskundige beschrijvingen van Japanse zinnen te maken die consistent, duidelijk en makkelijk te begrijpen zijn. Hiervoor is een groot aantal voorbeeldzinnen geselecteerd, waarin de meest voorkomende elementen en constructies van het Moderne Japans voorkomen. Het onderzoek maakte al snel duidelijk dat de Japanse zinnen elementen bevatten die niet beschreven zijn in Ebeling's werk, omdat ze niet voorkomen in het Nederlands en Engels. Tijdens het onderzoek bleek dat een aantal van deze elementen goed konden worden beschreven door enkele specifieke aanpassingen te doen binnen het oorspronkelijke notatiesysteem van Ebeling, zoals het gebruik van omgekeerde symbolen. Uiteindelijk is op deze wijze een groot aantal van de Japanse woorden en constructies geanalyseerd en beschreven, hetgeen een goed inzicht heeft opgeleverd in de structuur en betekenis van de Japanse zinnen.

In het proefschrift wordt allereerst de theorie van Ebeling geïntroduceerd en wordt de structuur van het Japans besproken. Vervolgens worden de verschillende groepen partikels volgens de beschreven methode geanalyseerd. In de daarop volgende hoofdstukken worden andere constructies beschreven, zoals passieve en causatieve constructies, diverse andere werkwoordconstructies, zoals bijvoorbeeld de combinaties *V-te iru* en *V-te aru*, en wordt het gebruik van telwoorden en nominalisaties besproken.

De wiskundige beschrijvingen die in dit onderzoek gebruikt zijn, bleken een goed hulpmiddel te zijn bij de analyse van Japanse zinnen. Het analyseren van een complexe Japanse zin kan problemen opleveren omdat het soms moeilijk is vast te stellen hoe de verschillende zinsdelen met elkaar samenhangen. Door de hier gebruikte beschrijvingen wordt het verband duidelijker; de zin wordt namelijk onderverdeeld in elementen waarvan de plaats binnen de beschrijving de functie van dat specifieke zinsdeel aanduidt en de relatiesymbolen ertussen laten zien hoe de verschillende zinsdelen met elkaar samenhangen.

De methode die in het proefschrift toegepast is, heeft verschillende nieuwe gezichtspunten opgeleverd. Over het algemeen wordt aangenomen dat Japanse partikels, ook wel postposities genoemd, dezelfde functie en betekenis hebben als voorzetsels in het Engels of Nederlands. Echter, zoals nu is gebleken is dit slechts voor een aantal partikels waar; er zijn ook groepen partikels die een andere functie blijken te hebben, zoals in het geval van de basis-partikels nominatief *ga*, accusatief *wo* en genitief *no*, de thematische partikels *wa*, *mo*, *sae* en *made*, de beperkende partikels zoals *shika* en *dake*, en de slotpartikels. Uit het onderzoek is ook gebleken dat de classificatie van zinsdelen die worden gemarkeerd door het nominatief partikel *ga* als lijdend voorwerp onjuist is en dat alle door *ga* gemarkeerde elementen dienen te worden geanalyseerd als onderwerp. De analyse van transitieve constructies heeft bovendien geleid tot een nieuwe definitie betreffende de oververgangenheid van Japanse werkwoorden, n.l. dat alleen de aanwezigheid van het accusatieve partikel *wo* een transitieve constructie aanduidt. Verder heeft deze methode geleid tot de conclusie dat het Japans, in tegenstelling tot de algemeen gehanteerde classificaties, geen meewerkend voorwerp heeft. Ten slotte zou een toegevoegde waarde van deze methode kunnen zijn dat via de wiskundige taalanalyses de kwaliteit van de computer vertaalprogramma's wellicht verbeterd zou kunnen worden.

Curriculum vitae

Hetty Geerdink-Verkoren werd op 21 juli 1948 geboren in Willemstad op het eiland Curaçao, waar haar vader werkzaam was bij de Koninklijke Shell. In 1953 verhuisde het gezin naar Nederland, eerst naar Rijswijk waar Hetty de lagere school bezocht, en later verhuisde zij naar Amstelveen en ging zij de opleiding HBS-B volgen aan het Casimir College aldaar. In 1966 haalde zij haar diploma en besloot Engels te gaan studeren bij de opleiding Vrije Leergangen van de Vrije Universiteit van Amsterdam. Omdat bij die opleiding de nadruk bleek te liggen op het lesgeven, hetgeen niet haar meeste interesse had, besloot zij tijdens het laatste studiejaar over te stappen naar een particuliere tolk-vertaler opleiding. In 1973 behaalde zij via staatsexamens het diploma Engelse Handelscorrespondentie en het certificaat van Beëdigd Tolk-Vertaler Engels. Vervolgens werkte zij als freelance vertaler en gaf zij bijlessen Engels, o.a. aan buitenlandse studenten, waaronder ook Japanners. Via die contacten begon zij steeds meer interesse te krijgen voor de taal en cultuur van Japan, en volgde zij diverse cursussen Japans, o.a. aan de Volksuniversiteit van Amsterdam. Intussen was zij getrouwd en had twee kinderen, en verzorgde zij de financiële administratie van de huisartsenpraktijk van haar echtgenoot. In 1998 kon zij eindelijk haar lang gekoesterde wens uitvoeren om Japans te gaan studeren aan de Universiteit van Leiden. In maart 2003 behaalde zij haar doctoraalbul, met een afstudeerscriptie over de dichter-monnik Saigyō en het Nō theater. Tijdens de studie Japans volgde zij een keuzevak taalkunde bij prof. dr. F.H.H. Kortlandt, die haar attent maakte op de semiotactische theorie van prof. dr. C.L. Ebeling. Hieruit ontstond eind 2003 het plan om deze theorie toe te gaan passen op het Moderne Japans, hetgeen resulteerde in het proefschrift “A Semiotactic Approach to Modern Japanese”.